

Partabrøvini, sum BankNordik og Betri samtakið áttu í Bakkafrøst hava í dag 12 ferðir tað virði, sum tey vórðu seld fyri í 2010

Tí eiga útlendingar Bakkafrøst

BANKNORDIK SELDI ØLL SÍNI PARTABRØV Í BAKKAFRØST FYRI 400 MILLIÓNIR KRÓNUR. Í DAG HØVDU TEY FARIÐ FYRI FYRI 4,8 MILLIARDIR KRÓNUR. TF HOLDING OG EIK (NÚ BETRI) HAVA EISINI SELT. VIRÐIÐ HJÁ TEIMUM Í DAG HEVÐI VERIÐ UM 1,4 MILLIARDIR KRÓNUR. AV TÍ AT FØROYINGAR HAVA SELT 3/4 AV PARTABRØVUNUM Í BAKKAFRØST TIL ÚTLENDINGAR, ERU TAÐ ÚTLENDINGAR SUM EIGA STØRSTA PARTIN AV FELAGNUM

Eiríkur Lindenskov

Tá P/F Bakkafrøst varð skrásett á norska virðisbrævamarknaðinum í marsmánaði í 2010 áttu føroyingar allan partapeningin í felagnum. Størsti partaeigari var Føroya Banki (BankNordik), sum átti 34 prosent av fyrirkuni.

P/F Havsbrún var næststørsti eigari við 17 prosentum. Teir báðir høvudsmenninir í Bakkafrøst, Reg-in Jacobsen og pápi hansara, Hans Jacobsen, sáli, áttu tá somu partabrøv, sum í dag – men sum nu eru ávikavist 9,2 prosent og 9,4 prosent av P/F Bakkafrøst.

Orsøkin til, at parturin hjá gomlu Bakkafrøst-eigarunum er so lítill er tann, at Bakkafrøst er lagt saman við fleiri øðrum feløgum. Í Norðoyggjum hevði ein stór samanlegging verið av øllum alifyrirkunum, sum endaðu í sama potti í 2005. Tær vórðu seinni lagdar saman við P/F Bakkafrøst. Sama varð við Vestlax og øðrum feløgum við. Hjá Bakkafrøst var næstan bara navnið eftir – men Bakkafrøst var tann fyrirkun, sum hevði klárað seg frægast, og sum hóðraði undan.

Bakkafrøst-feðgar hava einki selt

Orsøkin til at partabrøvini hjá Bakka-

frost-familjuni ikki telja meira enn 18,6 prosent er tí ikki, at tey hava selt burturav, síðani fyrirkun varð skrásett á virðisbrævamarknaðinum.

Orsøkin er, at gamla Bakkafrøst var so lítið í vavi í mun til samlaðu myndina av øllum alifeløgum, sum vórðu lögð saman.

Bakkafrøst-feðgarnir hava einki selt burtur av sínum partabrøvum. Teirra partur visir bara, hvussu lítið er eftir av gamla Bakkafrøst í stóra, sterka og samanlagda felagnum.

Tað hevði gingið upp, og tað hevði gingið niður hjá Bakkafrøst. Í 2005 gingu eisini teir á Bakkafrøst við hattinum í hondini og royndu at fáa ymsar íleggjarar, grunnar og onnur at seta pengar í felagið.

Tá Føroya Banki hevði figgað fleiri av gomlu alifeløgnum, so endaðu nógv teirra sum beinleiðis ogn hjá bankanum, eftir at tey vórðu farin á húsaðgang. Vestlax var eitt teirra, og tað endaði eisini í samanlagda felagnum í 2009. Tí kom Føroya Banki at eiga so stóran part av P/F Bakkafrøst sum 34 prosent.

Føroya Banki seldi alt

Tá so Bakkafrøst var skrásett á virðisbrævamarknaðinum í Oslo árið eftir í 2010, gjørdi bankin av at selja síni partabrøv beinanvegin. Bankin seldi síni 34 prosent í felagnum fyri góðar

400 milliúnir krónur.

Tá var kursurin 31 norskar krónur fyri partabrævið. Harafturat bjóðaði Bakkafrøst út nýggj partabrøv, soleiðis at peningur kom beinleiðis inn í felagið. Seljandi parteigarar vóru í høvudsheitum Føroya Banki við teimum 34% og aðrir við umleið 10%. Sostatt var umleið 44% av samlaðu partabrøvunum hjá Bakkafrøst til sølu, tá felagið fór á keyppsskálán.

Bankin hevði fingið 4,8 milliárdir krónur í dag

Hóast bankin ikki trúði upp á Bakkafrøst, so hevði bankin verið væl fyri, um hann hevði bíðað. Í dag eru tey partabrøvini, sum BankNordik seldi, um 4,8 milliárdir krónur, tí kursurin er meira enn 12 faldaður, síðani Bakkafrøst fór á virðisbrævamarknaðin í Oslo.

Eftir øllum at døma vildi bankin sleppa av við partabrøvini alt fyri eitt og setti tí øll partabrøvini til sølu í senn.

Kanska bankin ikki vildi brenna seg aftur, sum hann til dømis gjørdi, tá fiskiflotin fór av knóranum í 90'um. Tá seldi bankin skipini aftur – ofta til somu eigarar – fyri lítið og lætt. Nú vildi bankin eftir øllum at døma hava »upside in« við og seldi.

So frá at vera so nógv tann størsti eigarin við týðandi ávirkan á felagið,

átti bankin bráðliga einki – men fekk góðar 400 milliúnir á bók.

Eik-húsaðgangur ræddi fólk

Umframt BankNordik, so átti TF Holding eisini stóran part í Bakkafrøst. TF Holding átti eini 6-7 prosent. Eik Banki átti eisini fitt av partabrøvum eftir handilin við Havsbrún, sum saman við partabrøvunum hjá TF Holding helst var um 10 prosent av felagnum – og sum í dag hevði havt eitt virði upp á um 1,4 milliárdir krónur.

Føroya Banki seldi alt í einum, og tað vóru mest útlendingar, ið keyptu. Tað at Eik Banki júst var farin á húsaðgang hevur uttan iva havt stóra ávirkan á viljan hjá føroyingum at seta pengar í felagið.

– Í Bakkafrøst vóru vit sjálvandi bangin fyri at plága fólk ov nógv, tí vit vistu, at óttin var stórur, og at fleiri fólk høvdu mist nógv pengar, segði Rúni M. Hansen, nevndarformaður í Bakkafrøst, við Vinnuna í Sosialinum í 3. apríl í 2016.

Bakkafrøst sendi útbjóðingartilfarið í hvørt hús í landinum, har tað m. a. stóð, at »stovnsligir og privatar íleggjarar hava møguleikan at keypa partabrøv í Bakkafrøst og luttaka í framhaldandi menningini av Bakkafrøst«.

Áhugin fyri at seta pengar í felag-

ið var stórur – hóast hann var nógv størri hjá útlendingum.

– Tað var fleiri ferðir yvirtæknað. Men allir føroyingar fingi tað, tey høvdu bíðið um. Fleiri norskir íleggjarar vildu hava stórar partar, onkur einstakur vildi enntá keypa øll 44% sum vóru til sølu tá, segði Rúni M. Hansen.

– Men vit vildu fegin, at allir føroyingarnir sum ynsktu at keypa, fingi alt tað teir ynsktu, og harafturat vildu vit hava ein breiðan eigaraskara. Tað vóru nógvir føroyingar, sum keyptu.

Men føroyski ognarparturin er støðugt minkaður. Sum kursurin hækkaði, passaðu nógv sær løðir at selja – kanska tá kursurin vaks við 10 prosentum, 20 og 30 og 50 prosentum.

Tað vísti seg, at føroyingar seldu, og soleiðis vaks útlendski eigaraskarin í P/F Bakkafrøst. Men tað í sær sjálvum nýtist ikki at verða nakkað negativt.

Kanska hava fleiri av teimum, sum seldu, gjørt aðrar iløgur bæði í Føroyum og aðrastaðni, og tað má standa einum og hvørjum frítt, hvussu tey disponera, heldur nevndarformaðurin í Bakkafrøst, Rúni M. Hansen.